

Thuisblijven met lippenstift

Nadia Terranova
Vertaald door Etta Maris
Uitgeverij Cossee

Thuisblijven met lippenstift, over Italië in tijden van lockdown, verscheen eind maart 2020 in *La Repubblica*. Deze licht ingekorte versie is vertaald door Etta Maris.

Nadia Terranova (Messina, 1978) studeerde filosofie in Messina en promoveerde in Catanië. In 2003 verhuisde ze naar Rome. Haar debuut *Gli anni al contrario* won talloze prijzen. Haar tweede roman *Afscheid van de geesten*, die in juni in de vertaling van Etta Maris bij Cossee verschijnt, behaalde de shortlist van de Premio Strega 2019, won de Premio Alassia Centolibri en werd door de toonaangevende krant *Corriere della Sera* geselecteerd als een van de tien beste Italiaanse boeken van 2018. Naast het schrijven van romans werkt Terranova als journaliste voor *La Repubblica* en andere kranten, en schrijft zij kinderboeken. *Afscheid van de geesten* wordt inmiddels in zestien landen uitgegeven.

Meer van Nadia Terranova lezen?

Lees het eerste hoofdstuk van *Afscheid van de geesten* alvast achterin dit boekje.

Volg ons op sociale media
of schrijf je in voor onze nieuwsbrief!

1.

Alle klokken in mijn huis staan stil. Terwijl ik dit schrijf is het in de keuken kwart voor drie, in de badkamer zeven uur en in de slaapkamer tien voor vijf. Tijd is niet meer belangrijk sinds de quarantaine is begonnen. Maar wanneer is de quarantaine eigenlijk begonnen? Een vriendin in Milaan zegt dat dit de derde week is; een vriendin in Bologna rekent andersom, telt de dagen af voordat ze terug mag naar het Zuiden, naar huis, en richt haar blik optimistisch op 1 mei. Voor mij was het uur nul het moment waarop alle winkels dichtgingen, maar in feite was het daarvoor niet veel anders, ook niet de week daarvoor, en aan de tijd dáárvoor wil ik niet eens denken, want als ik me realiseer dat we ons al in januari allemaal hadden kunnen en moeten opsluiten, zou ik het liefst met mijn hoofd tegen de muur willen slaan.

Vanuit onze patrijspoorten, oftewel via social media en chats, gluren we binnen in huizen die niet de onze zijn,

waar anderen een boek pakken, dat voor de camera houden en zeggen dat we juist dát boek moeten lezen: dát boek en geen ander, want dát boek zal ons helpen om deze dagen beter door te komen. Maar ik moet bekennen dat ik het ook doe, ik wil niet kwaadspreken over anderen. En niettemin weet ik, weten wij, dat er ergens iemand is die deze zwaar-bewaakte openluchtgevangenis die onze wereld plotseling is geworden, helemaal niet erg vindt, en dat die persoon, zeldzaam als een eenhoorn, helemaal offline is. We kunnen zijn perfecte huis dromen: hij heeft geen jaren-tachtig-vloertegels, geen gênante theedoeken aan de muur, geen stoelen met tomatensausvlekken, geen olijven van een week oud bij de borrel, hij heeft geen rommelige boekenstapels. Hij bezit niet de nutteloze spullen die wij wel verzamelen met het idee dat we ze morgen wel weggooien maar je weet maar nooit of die staafmixer, of die sapcentrifuge ter grootte van een boiler die je drie kwartier moet afwassen na een opbrengst van een half glas waarbij je je verslikte in de gemer, nog van pas kunnen komen. Kortom, het huis van de perfecte persoon móét wel het huis zijn van de persoon die offline is. In ieder geval is het niet mijn huis.

De eerste dag (ik weet niet precies welke, want mijn klokken zijn allemaal kapot) ben ik een beetje dronken in slaap gevallen met al mijn kleren nog aan, mijn make-up nog op, met mijn lenzen nog in en mijn schoenen nog aan. Ik droomde dat de minister-president me bestookte met vragen om na te gaan of ik het decreet helemaal had gele-

zen. Het gebeurt me de laatste tijd wel vaker dat ik word verward met premier Conte: mijn tante vraagt aan mij of haar zoon met de auto een ritje mag maken, mijn moeder vraagt me of mijn nichtje met een vriendin pizza mag eten op de bank en zo ja, hoeveel meter afstand ze van elkaar moeten houden en of het aantal meters met twee kussens bepaald kan worden of dat het zonder kussens ook veilig is. Een mevrouw op straat vroeg me laatst of de bankfilialen open waren en of ik een schriftelijk borgstelling voor haar wilde ondertekenen. Ik zweer het: ik beantwoord alle vragen op geruststellende toon en als ik het antwoord niet weet verzin ik iets, want ik wil niemand boos maken. Het is een kleine moeite en zij kunnen zich mij inbeelden in driedelig pak terwijl ik de meest vaderlijke, troostende oplossingen rondstrooi met een blik die fluistert: houd moed, wij zijn één grote familie. Dus die ene keer in mijn droom dat ik niet zelf de premier was, was ik nieuwsgierig naar wat hij tegen mij zou zeggen. Hij keek me aan en vroeg: ‘Mag je je hond uitlaten, deze is makkelijk en je weet het antwoord, maar hoeveel minuten mogen ze buiten zijn?’

Misschien komt het doordat ik geen hond heb dat ik het antwoord niet paraat had; ik weet niet eens of je in zee mag zwemmen en ik zou nu graag in een huis aan het strand willen zijn om mezelf deze vraag te stellen. Maar ik werd wakker in mijn eigen huis, in een buitenwijk van Rome, en een paar minuten later zat ik al voor de wasmachine op de grond somber te staren naar de ronddraaiende kleuren. Op

de tweede dag van de quarantaine wist ik zeker dat ik gek zou worden, net als iedereen. Gelukkig blijf ik goed slapen, maar dit zeg ik zachtjes, echt heel zachtjes om mijn chronische slapeloosheid niet wakker te maken. Terwijl de sirenes van de wereld loeien, heb ik nog nooit zo veel en zo goed geslapen (behalve toen de premier mijn droom binnendrong om te controleren of ik, in mijn rol van verkondiger van de regels, ze zelf wel goed had begrepen). Het is gek om met een uitgeruste blik naar het huis te kijken dat ik al die tijd nooit echt heb gezien; ik woon hier nu meer dan tien jaar en ik heb er nooit iets aan gedaan, geen verbouwingen, geen ingrijpende veranderingen. Soms zijn er weken dat ik er alleen maar als een speer doorheen schiet, alles klontert hierbinnen samen en hoopt zich op en stapelt zich op en verdwijnt, boeken raken kwijt en vermenigvuldigen zich, het kettinkje dat ik van mijn beide oma's voor mijn doop heb gekregen is weg, de Duitse kruidenthee is kwijt, de batterijen waarmee ik mijn klokken weer aan de gang zou kunnen krijgen, de aquarelverf die me van pas zou komen nu ik stiekem zou kunnen schilderen; allemaal kwijt. Ik kan niets vinden en ik moet hier min of meer voor altijd ingemetseld blijven zitten. Niet dat ik wil klagen: alleen wie een huis heeft kan thuis als iets vanzelfsprekends beschouwen.

Thuis is een neutraal woord voor wie geen huiselijk geweld ondervindt. Als ik de eigenrechters lees die zich op het internet verontwaardigd afvragen wat al die mensen op straat doen, vraag ik me niet alleen af waarom zij zelf de

straat op gaan om als lefgozertjes anderen te controleren, maar zou ik bovendien willen dat ze eerst tot honderd tellen voordat ze hun donderpreken uitstortten over het internet. Maar nee, tellen heeft geen zin. Er is moed voor nodig om door de spleten van de luiken naar binnen te glijpen om te zien wat mensen ontvluchten wanneer ze zich uitgeput vastklampen aan een uurtje vrijheid. Of nee, er is moed voor nodig om in alle eerlijkheid binnen te kijken, naar onze levens en onze huizen, en de angst te voelen opkomen: ben je tussen je eigen vier muren eigenlijk wel op de plek waar je zou willen en moeten zijn? Met naast je de persoon, de personen, die je naast je zou willen en moeten hebben? Of zonder de persoon, de personen, die je zou willen? Tot nu toe is alles nog hetzelfde als wanneer je jezelf tijdens het kerstdiner opsluit op de wc, behalve dat Kerstmis weer voorbijgaat en quarantaine niet en dat quarantaine ingrijpt op je hele bestaan, meer nog dan psychoanalyse. Is de cycloon van het virus aangekomen op het exacte punt in je leven waar het, ik wil niet zeggen opportuun, maar ten minste niet al te inopportuun was? Als dat zo is, heb je geluk gehad: twee jaar geleden lag je misschien net in een scheiding, was je aan het verhuizen, was je net werkloos geworden, was je net gestopt met je baan maar nog niet begonnen met de nieuwe. Misschien had je niet gewild dat de pandemie je juist op dat moment bevroor en was je opgesloten in een huis dat niet voelde als het jouwe, was binnen blijven in dat huis in het beste geval een grap en in het ergste een

gevangenis. En als je daarentegen die gelukkige offline persoon bent, dan is er nog steeds weinig om vrolijk over te zijn, want de mens is niet gemaakt om een leven lang op een plaats te blijven met slechts enkele andere mensen. En aangezien het gevangenisvirus op dit moment levenslang is, leggen alle vragen die onze keuzes bestoken de tragedie van een aangeboren menselijke instabiliteit bloot.

Dus wat te doen? Je kunt maar beter vuurrode lippenstift op doen wanneer je naar buiten gaat voor de boodschappen en een bezoekje aan de apotheek (ze raden aan om je tijd optimaal te benutten, alles in één keer, en de kwaadaardigsten onder ons zijn niet degenen die hun boodschappentassen volproppen, maar degenen die opzettelijk hun gebruikte zakdoekjes op de schappen neerleggen om dan de volgende dag terug te komen). Omdat ik niet weet wanneer ik weer naar de kapper kan, raak ik mijn haar – zoals het was toen ik voor het laatst wegging bij de kapper in mijn tot dan toe bekende wereld – niet meer aan. Als het begint te stinken zal ik misschien een droogshampoo gebruiken, hoewel ik nooit heb begrepen wat dat is, maar als de drogisterijen openblijven omdat ze eerste levensbehoeften verkopen, zal dat het juiste moment zijn om de geheimen ervan te ontdekken. Vergeet die rampenfilms over pandemieën waarin iedereen prachtig gekapt is en sla Batman met Tim Burton over, waarin ze in Gotham City ontdekken dat er dodelijke cosmetica in omloop is maar niemand weet welke. Kim Basinger, die niet naar de kap-

per kan en geen crèmes kan gebruiken, ziet er misschien ietsje minder goed uit, maar dat is Kim Basinger. Wie weet wat er van ons gewone stervelingen zal worden (spoiler: uiteindelijk was het niet één cosmetisch product maar een bepaalde combinatie: laten we de quarantaine benutten om ons af te vragen of er in dit alles een boodschap schuilt).

Op alle beangstigende vragen of ik al dan niet tevreden ben met mijn bestaan geloof ik dat ik een bevredigend antwoord kan geven over de plaats die ik heb gekozen om te wonen: mijn zeer humane wijk in Rome-Oost is, met zijn gepensioneerde spoorwegbeambten en yuppen, eerder dan alle andere wijken in actie gekomen om kosteloos boodschappen te doen voor wie dat niet meer kan, en op straat, waar het vanzelfsprekend uitgestorven is, begroeten we elkaar met blikken alsof we een beetje familie zijn. Toen ik de plek koos waar mijn hart en mijn thuis moesten zijn, heb ik de juiste beslissing genomen; als dan die surreële patrouilles, waarbij de handhavers door de megafoon het nieuwe ‘hier is de scharensleep!’ brullen – oftewel ‘houd afstand tot elkaar’ –, ons het genoeg zouden doen niet alleen toezicht te houden op de juiste afstand maar er ook voor te zorgen dat de wijk in deze lege uren niet meteen weer het werkterrein van dealers wordt, dan zouden ze hun taak nog beter vervullen. Het is niet de bejaarde in mij die zich bedreigd voelt, maar de potentiële drugsverslaafde in ieder van ons. Met al die doorgedraaide social me-

dia en plechtige toespraken aan de bevolking lopen wij allemaal het risico binnenkort aan de harddrugs te gaan, zelfs degene die nog nooit een jointje heeft gerookt.

Wanneer ik weer boven ben in mijn huis haal ik mijn lippenstift er natuurlijk niet af, ik geniet van de opwindning om mooi opgemaakt en in een ongemakkelijke houding te werken op mijn eigen paarse stoel; mochten ze me opeens vragen om een online leesadvies, dan zie ik er boven de gordel perfect uit, zoals elke nieuwslezer tegenwoordig. Elizabeth Strout? Vitaliano Brancati? Artemidorus? Marcel Proust? Ian McEwan? Wat zal ik vandaag aanraden? In ieder geval geen besmettingsliteratuur. Dat kon misschien de eerste dagen nog, toen we nog lacherig tegen elkaar zeiden ‘straks wordt het hier nog als in China!’ en we alle keren opdreunden dat we al eerder aan de dood ontsnapten: SARS, vogelgriep, varkensgriep, toen er nog een buffet werd georganiseerd tegen de angst, of nee, tegen de paniek, of nee, tegen de bezorgdheid. Hebben jullie gemerkt dat die drie woorden als synoniemen van elkaar worden gebruikt? Misschien zal het virus hier goed voor zijn, laten we het omdopen tot woordenboekvirus. Het is het resultaat van obsessieve jaren vol slogans ‘tegen angst’. Maar angst is gezond, als je niet bang bent ga je als driejarige dood omdat je je hand in het vuur steekt of in het ijskoude water valt. Laten we onszelf er in de toekomst ten minste aan herinneren dat we daar het woord ‘ongemotiveerde’ aan toevoegen – ‘ongemotiveerde angst’ – als we het

echt niet kunnen laten om zomaar wat te zeggen. Ik heb geen behoefte meer aan romans die gesitueerd zijn in tijden van onopgeloste epidemieën, ik hoop dat niemand het nog in zijn hoofd haalt om te zeggen dat *I promessi Sposi* een achterhaald werk is. Ik moet daarentegen nog zien of er nog steeds iemand is die de moed heeft om te zeggen dat we Don DeLillo zouden moeten lezen. Nee, ik heb nu zin in romans die vertellen over het leven dat ons tot gisteren nog benauwde, dat we saai en banaal vonden, dat we zo graag wilden ontvluchten. Het leven waarin we uitgingen, ruzieden, elkaar wegduwden, het leven waarin plotseling de bel van de intercom klonk en het niet een bezorger was met een pakketje dat we twee dagen daarvoor hadden besteld. Kortom, ik heb behoefte aan alles behalve een apocalyptische roman, om dezelfde reden waarom ik, wanneer de stilte me bedrukt, behoefte heb om de reis om de wereld in tachtig dagen te maken of om van de aarde naar de maan te vliegen. Daarom weet ik nu dat wanneer ik zin zal krijgen om opnieuw *Het verhaal van de dienstmaagd* ter hand te nemen echt het einde van alles zal markeren. Zwaaiend met Atwood in mijn hand zal ik het einde van de quarantaine vieren op de boot die de Straat van Messina oversteekt om mij, als na een lange droom, terug te brengen naar mijn andere thuis, mijn thuis in Messina. Voor iemand die zich thuis voelt in het heen-en-weer gaan tussen het eiland en het vasteland is leven zonder een van beide als ademen met maar één long. Het kan wel, maar het lukt niet zo goed. Je

went aan alles, dus ik zwijg en ik klaag niet want dit is het enige wat mij ontbreekt. Maar ik vraag het me toch vaker af, wat is het wat mensen thuis noemen? Toen de pandemie uitbrak was ik een boek aan het lezen van Valérie Perrin, *Changer l'eau des fleurs*. Het thuis van de hoofdpersoon is een kerkhof dat zij bestiert. Thuis is de buik van de haai (die later een walvis werd) waar Gepetto Pinokkio terugvindt, of misschien is thuis wel die omhelzing. Nu hebben wij geen haai, geen walvis en geen omhelzing, moeten wij onszelf omhelzen. Thuis is het huis waar Klein Duimpje naar terug wil, ook al haten zijn ouders hem en hebben ze besloten dat ze hem liever kwijt dan rijk zijn, maar dat is omdat ze arm en wanhopig zijn, niet omdat ze slechte mensen zijn. En als thuis de plek is waar wij obsessief van iemand houden, tegen elke rede en elke waarschijnlijkheid in, dan is thuis nu de plek waar diegene is die niet van ons houdt, hetzij in ons bed, hetzij in een andere stad.

Thuis is Ithaka, waar Odysseus zijn bed in de olijfbom had gebouwd zodat niemand het zou kunnen verplaatsen, behalve dat je, als je nu leest over al die Vrijers, in de eerste plaats denkt aan die arme Penelope die geen enkele verordening tegen samenscholingen had om mee te zwaaien boven de hoofden van die horken.

'*Home is where the heart is*, zeggen ze. Ik denk dat *home* is waar je huis is en alles daaromheen,' schrijft Emily Dickinson. En nu, nu de helft van die zin ontbreekt, concentreert het hoofd zich slechts op één woord, het 'daaromheen'

dat we furieus kleuren met vuurrode lippenstift in ons uur van vrijheid. Om daarna weer in de woonkamer ons hart vast te houden, terwijl onze kinderen – of die van anderen – spelen of leren en ons gek maken, waar onze partner in pantoffels bezig is met *smart working* en wij in badjas en met een haarband om ons afvragen hoe we in hemelsnaam twaalf uur lang en op een paar vierkante meter vanwege een overheidsverordening tegen dezelfde persoon begripvol, aardig en gezellig en tenslotte 's nachts ook nog seksbommen moeten zijn. Dat alles is al ingewikkeld als je gewoon naar buiten kunt en elkaar slechts een derde van de tijd ziet, laat staan nu. Trouwens, terwijl wij discussiëren of de kranten deze maand gratis moeten worden, het abonnement gereduceerd of juist verhoogd moet worden om de autoriteit van de informatie te doen terugkeren, heeft Pornhub besloten de Italianen een gratis premium upgrade te geven voor de periode van de quarantaine, wat maar weer duidelijk maakt waar de prioriteiten liggen. Binnenkort laten we de boeken links liggen en gaan we filmpjes maken om elkaar te tippen over de beste gadgets om deze rottijs door te komen, zodat wanneer we allemaal geconfronteerd worden met de herwonnen vrijheid, onze zelfisolatie eindelijk spontaan zal zijn.

Intussen zetten we onszelf op steeds meer manieren voor schut: we kunnen niet wachten om de wereld te laten weten dat het ons nooit is gelukt om dat roze schemerlampje van onze oudtante weg te gooien, dat er een vingerdikke laag stof op de armleuning ligt, dat we fluitjes

in de vorm van de Bremer stadsmuzikanten en leerboekjes over elektrotechniek uit de jaren negentig verzamelen, dat we belachelijke mokken hebben (ik: een hele collectie, je kunt kiezen tussen een mok met Karl Marx, Jane Austen en de Straat van Messina). We denken dat we het volk toespreken door te adviseren om Camus te lezen en intussen concentreert het volk zich op de details van onze hoekjes, van onze levens; we kunnen de meest pikante mémoires aller tijden hebben geschreven, we kunnen een krankzinnig detail hebben onthuld aan de meest roddelzieke persoon op de wereld, maar dit is het moment dat wijzelf in beeld zijn. We hebben ons verschanst in onze huizen en zijn nooit eerder zo blootgesteld, zo zichtbaar geweest als nu, nu het sleutelgat het nieuwe megascherm is in tijden van gesloten bioscopen. Terwijl we om ons heen kijken en achterdochtig deze onbekende ruimtes die ons thuis zouden moeten zijn bestuderen, gebeuren er opeens nieuwe dingen. De oude huishoudelijke apparaten worden bijvoorbeeld weer interessant, niet alleen het fornuis waarop we na eeuwen weer aubergines bakken, of de vriezer waarin we – terwijl we de mensen in de rijen voor de supermarkten stigmatiseren – voor de zekerheid toch maar twee magere biefstukjes hebben gelegd (wat de koelkast betreft, de mijne heeft het slechtste moment gekozen om van slag te raken en nu moet ik de sla er twee uur van tevoren uithalen omdat alles erin bevriest). Ik bedoel echt de apparaten van vroeger: de televisie voor het journaal, de stereo-installatie

met de boxen voor de muziek, de printer voor het zelfcertificeringsformulier, de vaste telefoon. We hebben allemaal familie en vrienden die van de uitdrukking *smart working* alleen het *smart* gedeelte snappen en willen babbelen. Sommigen zijn zo gewiekt om, nadat je voor de derde keer niet opneemt, naar je vaste huistelefoon te bellen. Ooit zullen we ons deze periode ook herinneren met een aantal variaties op deze anekdote: ik herkende een geluid dat ik in jaren niet had gehoord, met verbijstering realiseerde ik me dat het de telefoon uit die andere eeuw was die ik uit luiheid nooit had afgesloten, en met evenveel verbijstering merkte ik dat het geen Albanees callcenter was dat me een ander telecombedrijf wilde aanpraten, maar mijn moeder die wilde checken of ik niet dood was.

Er wordt gesuggereerd dat we hier, in dit huis dat we niet door en door kennen, betere mensen kunnen worden door de opsluiting te gebruiken ter verheffing van de ziel. Vooropgesteld dat iedereen bij elk verzoek om te vertragen en te genieten van de schoonheid van de verdunde tijd vooral een toenemende behoefte voelt om het mondkapje te gebruiken als bivakmuts en zonder zelfcertificering op zak te gaan brullen op straat, ben ik zelf op de dag voordat de quarantaine begon – welke dag dat ook geweest mag zijn – een winkel voor kunstenaarsbenodigdheden binnengestapt en heb daar een tekenblok en aquarelpotloden gekocht. Ik heb mijn gitaar die in een hoek onder het raam stond gedesinfecteerd, meer tegen mij dan tegen het virus. Ik heb een

boek gepakt om Griko te leren, het Griekse dialect dat wordt gesproken in Grecia Salentina rond Salento. Ik heb een app voor luisterboeken geïnstalleerd, een app om talen te leren en een app om tv-series te kijken, en dat alles binnen vijf minuten, met schizofrene snelheid ben ik van het ene in het andere millennium gestapt, van het afstoffen van een oude cd-speler tot het afsluiten van een abonnement dat al mijn leeftijdgenoten al jaren hebben. Als ik de afwas doe, wat ik op zich al een extreme onderneming vind, en ik vergeet de politieke zender Radio Radicale aan te zetten om te horen wat er in de gevangenissen gebeurt (ook zo'n plek die iemand gedwongen 'thuis' moet noemen, laten we dat niet vergeten), voel ik me nog schuldiger dan daarvoor. Als ik aan het eind van deze quarantaine geen Perzisch heb geleerd, zal ik me zó nutteloos voelen dat ik een cursus zelfrespect moeten volgen (als het online lessen zijn ga ik gewoon door met mijn werk). Maar als ik een betekenis moet geven van het woord 'nuttig', aangezien ik niet weet wat ik voor elkaar zal krijgen, als ik fantaseer dat ik naar deze quarantaine kijk zonder te denken aan de oorzaak, dus niet als een noodzakelijke maatregel maar als een uitvloeisel van onredelijke redenen, is de oefening in progressief verlies van vrijheid een van de grootste uitdagingen van empathie die me had kunnen overkomen. Een vriend van me zegt dat dit het moment is om Foucault te herlezen; zelf denk ik aan *Bruine Morgen* van Franck Pavloff, een verhaal over de gesprekken van twee vrienden die elke dag commentaar leveren op

steeds schadelijkere keuzes. Ik ben het opnieuw gaan lezen om ruimte te geven aan die 'dus-zo-is-het-leven-in-een-dictatuur'-stem die ik maar niet tot zwijgen kon brengen. Met de onaangename gedachten heb ik het enige gedaan wat ik kan: ik heb ze in een boek gestopt, terwijl begrippen als delinquentie, rebellie en schurkachtigheid nieuwe vormen aannamen. Een maand geleden had niemand serieus kunnen blijven als je had gezegd dat het bij de wet verboden zou worden om te tongzoenen op straat, dat je je een schurk zou voelen als je alweer naar de apotheek zou gaan. Niemand had zich de nieuwe hoffelijkheid kunnen voorstellen: de burens die een taart bakken en die met een kusgebaar door het spionnetje neerzetten voor je voordeur, de pakjesbezorger die alles in de lift zet en niet zelf naar de zesde verdieping komt. Het gemeenschappelijke terras, waar opeens iedereen komt die zich herinnert dat je daar de was kunt ophangen of absoluut een pijp moet roken want 'Quarantaine is mooi maar ik zou er niet willen wonen, mevrouw'. Inderdaad, beneden op straat wordt het geluk van de ontmoetingen gemeten naar de hoogte van de wenkbrauwboog die buitenproportioneel boven de mondkapjes uit groeit, de handen bewegen op veel meer afstand dan nodig is en de hele wereld leert te gebaren (overwinning van de Zuid-Italianen, zou ik willen zeggen, ware het niet dat degene die het meest gebaart van iedereen die ik ken Venetiaanse is: het vervelende van clichés is dat ze denken dat ze leiding geven aan een werkelijkheid die echter niet

wil weten van gehoorzamen). Niemand loopt nog rond met de blik op het telefoonscherm gericht, het uurtje luchten is te kostbaar, en als ik boven kom met mijn boodschappen weet ik dat ik, in de stilte die de stad omhult, met mijn meter afstand tot iedereen en de gedoseerde toegang tot winkels, mijn dagelijkse portie eenzaamheid en rust heb gehad.

Thuis is het daarentegen een drukte van belang. Veel minder snel dan normaal zet ik de telefoon op vliegtuigstand, de enige stand die het wie dan ook mogelijk maakt om wat dan ook af te maken, uit angst dat ik, als ik in deze dagen onbereikbaar ben, iemand anders bang kan maken (is de verwachting van angst zelf ook angst?). Mijn telefoon staat aan en zo komt de wereld binnen in mijn kamer: mijn tante stuurt me een recept waar haar hele gezin van heeft genoten, mijn stiefvader stuurt me een foto van mijn moeder die een bestseller over virussen leest, mijn neef die anesthesist is stuurt berichten van het front, mijn vriendin post foto's van haar hond op Facebook, de portier stuurt me een opsomming van complottheorieën, mijn vriend een video van een Coronaliedje met gitaar, en nog nooit is mijn eenzaamheid zo gevuld geweest met het gewone leven. Zelfs dat is goed, je allemaal even gelijk voelen, want de rebellie van degenen die schreeuwden 'Halloooo wakker worden!!! Het is maar een griepje!!!' heeft al genoeg schade aangericht. Ik voel me iets geruster nu we in onze verkeerde huizen zitten, maar wel voor één keer allemaal dezelfde gedachten hebben. Ik benijd degene die een terras heeft, terwijl

ik alleen maar een balkon heb dat ik in de loop van de tijd heb getransformeerd tot een soort berghok omdat ik daar in huis niet genoeg vierkante meters voor had – terwijl ik ernaar staarde, propvol kranten om uit te zoeken, enveloppen met onbekende inhoud en zelfs met een dekenkist vol huisraad, vroeg ik me af wat ik verkeerd heb gedaan om levend te zijn ingemetseld en niet eens ruimte te hebben om een sigaret te roken, al rook ik niet. Ik zou misschien zin kunnen krijgen om ermee te beginnen, want als we op de derde dag van de quarantaine al ellenlange klaagzangen schrijven, weet je niet wat er op de dertigste nog kan gebeuren. Dus toen kreeg ik een idee en ging ik op de blocnotes tekenen die ik had bedoeld voor mijn gefrustreerde ambities niet de kleine Caravaggio uit te hangen, en heb ik er mijn piepkleine huisje in verschillende zones opgedeeld. Zoals A voor de keuken, ook weer verdeeld in vier blokken. Gisteren heb ik blok A1 schoongemaakt en toen ik klaar was had ik een keurige voorraadkast. Uiteindelijk kon ik drie volle vuilniszakken weggooien, terwijl op de radio berichten voorbijkwamen over andere landen die langzaam het Italiaanse model begonnen te volgen: de helden van gister zijn de angsthazen van vandaag. En aangezien alles op deze slaperige zondagen kaal, kosmisch en cyclisch is, doe ik opnieuw mijn vuurrode lippenstift op, pak ik mijn vuilniszakken en loop ik met haastige pas door de wijk, met de angstige, arrogante, megalomane blik van iemand die niet gewend is om aan de goede kant van de geschiedenis te staan.